

chráněné bydlení

naplno

Podporovaný nebo klient služby?

Martin Holub

KONFERENCE PROFESIONÁLNÍ PODPŮRCOVSTVÍ

17. 10. 2023 • Praha

O službě CHB Naplno

Poskytujeme chráněné bydlení pro ženy i muže s mentálním postižením. Podporujeme je v běžném životě tak, aby se na něm aktivně podíleli, byli součástí místní komunity a nesli odpovědnost za svá rozhodnutí.

Služba má kapacitu 80 míst v celkem 25 individuálních nebo skupinových domácnostech ve 4 městech (Jindřichův Hradec, Třeboň, Lomnice n. L. a Lišov.

Aktuálně připravujeme novou službu podpora samostatného bydlení, která bude působit v Jindřichově Hradci.

Na čem si zakládáme

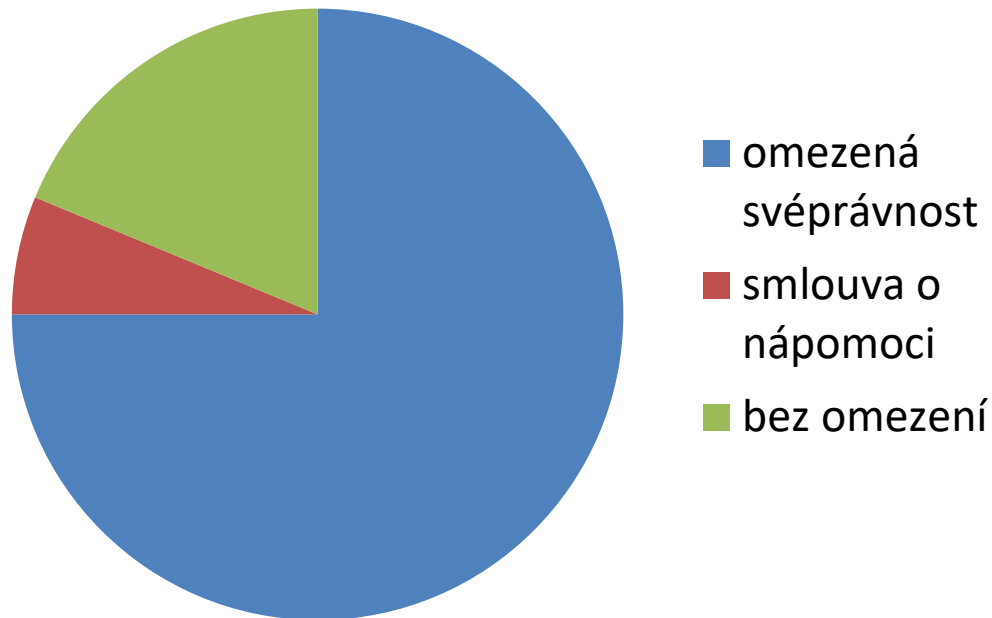
- **Středem naší práce je myšlení zaměřené na člověka.**
- Věříme ve schopnosti všech klientů a stavíme na nich.
- Pomáháme klientům, aby byli za sebe zodpovědní, znali své povinnosti, uměli se rozhodnout a znali (a uplatňovali) svá práva.
- Aktivně posilujeme občanská práva klientů – vracení svéprávnosti, role podpůrců, účast u voleb atd.
- **Podporujeme klienty, aby žili běžným životem jako kdokoliv z nás.**
- Zdůrazňujeme, že kvalitně poskytovaná sociální služba dokáže zajistit přirozenou právní ochranu a podporu pro všechny své klienty (existuje uzavřená smlouva -> úkon Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí -> asistenti jsou klientovi na blízku).

Jak se stalo, že jsme podpůrci?

- Historicky byla drtivá většina klientů služby zbavena způsobilosti k právním úkonům.
- Naději jsme vkládali do nového občanského zákoníku a nových podpůrných opatření.
- Od roku 2014 jsme aktivně vstupovali do řízení o (novém) omezení svéprávnosti, které klienti podstupovali.
- Byli jsme poměrně úspěšní minimálně v některých částech výroků (rozumné částky nakládání s penězi, aktivní volební právo, rozhodování v otázkách zdraví, někdy i možnost uzavírat pracovně právní vztahy atd.).
- Přesto byl výsledek řízení vždy stejný: **dřívější zbavení způsobilosti k právním úkonům = omezení svéprávnosti v současnosti.**
- My jsme ale měli souběžnou zkušenost při práci s lidmi (de facto stejnými) bez jakkoliv dotčené svéprávnosti – **a šlo to!**

Jak je to v Naplnu nyní?

- lidé bez dotčené svéprávnosti = 15
- lidé se smlouvou o nápomoci = 5
- lidé s omezenou svéprávností = 58 (60)

První zkušenosti s nápomocí v rozhodování

Příběh o vrácení svéprávnosti paní Ireně

- Idealismus, že to půjde snadno a bez jakéhokoli podpůrného opatření – povedlo se (zastoupení, připravená argumentace, posudek služby, spolupracující opatrovník...).
- Střet se státním zastupitelstvím i pohledem soudní znalkyně (odvolání) = jsme JEN sociální pracovníci.
- Krajský soud vše vrací, souhlasíme se smlouvou o nápomoci (ústupek) a je vydán nový rozsudek
- Riziko střetu zájmu: paní Irena nemá nikoho z blízkých, podpůrci se nabízí jen ze služby.
- Dodatečně ještě odvolání státního zástupce k NS, ale neúspěšné.
- Dnes: paní Irena má už 7 let své 3 podpůrce a žije spokojeně bez omezené svéprávnosti.

Jak to bylo dál?

- V dalších případech vrácení svéprávnosti jsme už poučeně volili nápomoc v rozhodování.

	Podpůrci z rodiny	Podpůrci ze služby	Jiní podpůrci
Irena	---	3	---
Olga	1	2	1
Klára	1	---	---
Lucie	1	2	1
Anna	1	2	---

- Dnes dělá podpůrce reálně 7 různých pracovníků CHB Naplno, někteří i více klientům.

Otázky, které nám to přineslo:

- Lze nějak ošetřit střety zájmů v případě, kdy jsme jako služba jedinými podpůrci?
- Jak dokážeme odlišit, kdy přicházíme ke klientovi jako asistenti a kdy jako podpůrci? Je vůbec možné tyto dvě role (zejména v pobytové službě 24/7) odlišit?
- Pokud ne, proč nestačí samotná existence uzavřené smlouvy o poskytování sociální služby a potřebujeme mít ještě podpůrce?
- Role podpůrce je vymezená jen velmi rámcově – děláme ji opravdu správně? A pokud ne, jak to zjistíme, když plnění smlouvy o nápomoci nikdo nekontroluje?
- Co se stane, když někteří podpůrci přestanou svoji roli zastávat?
- A stane se něco, pokud ji přestanou zastávat všichni a podporovaný má i tak kolem sebe dost lidí, kteří mu přirozeně a dobře pomáhají?

Co bychom si na základě zkušeností přáli:

- Aby se soudy více zabývaly možnostmi, že nemusí mít všichni lidé s mentálním postižením (či duševní nemocí apod.) omezenou svéprávnost (čest všem výjimkám!).
- Aby se na to neptaly jen soudních znalců, kteří dané lidi neznají, nemohou posoudit jejich reálné fungování v životě, ale jen přítomnost postižení nebo nemoci. Relevantnější důkazy lze sbírat i jinde!
- Aby byla posílena role sociálních služeb, které tito lidé využívají a byly brány vážně i jako jeden z přirozených podpůrných systémů (podobně jako je to u pečujících blízkých), který umožňuje, aby tito lidé nemuseli mít svéprávnost omezenou a přitom žili bezpečně.
- Aby byl vytvořen institut profesionálních podpůrců (jednotlivců či organizací), kteří by mohli být nezávislí na přirozeném prostředí daného člověka (ať již žije v rodině nebo v nějaké sociální službě).

Prožijte s námi život Naplno!

www.chbnaplno.cz